

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Ndt/38/2018
Identifikačné číslo spisu: 4111011365
Dátum vydania rozhodnutia: 21. novembra 2018
Meno a priezvisko: JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia:
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:4111011365.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Pavla Farkaša a členov JUDr. Dany Wänkeovej a JUDr. Patrika Príbelského, PhD. na neverejnom zasadnutí 21. novembra 2018, v trestnej veci obžalovaného C. T. pre obzvlášť závažný zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 1, 3 Tr. zák., vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 21T 134/2011, v konaní o návrhu poškodenej na odňatie a prikázanie veci, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. sa trestná vec obžalovaného C. T., vedená na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 21 T 134/2011 a na Krajskom súde v Nitre pod sp. zn. 4 Nto 13/2018, týmto súdom n e o d n í m a

O d ô v o d n e n i e

Najvyššiemu súdu bol 15. novembra 2018 doručený, spolu s predkladacou správou, spis Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 4 Nto 13/2018, s vyjadrením sudcov tohto súdu, ako i spis Okresného súdu Nitra, sp. zn. 21 T 134/2011, na rozhodnutie o návrhu poškodenej W. I. na odňatie vecí Okresnému súdu Nitra. Podľa poškodenej je nevyhnutné vec odňať a prikázať ju inému súdu toho istého druhu a stupňa v Bratislavskom kraji. Návrh odôvodnila viacerými dôvodmi, a to študovaním spisu sudcami Krajského súdu v Nitre od 3. októbra 2016 do 4. mája 2017, tým, že vo veci nebola vypočutá, neexistenciou rozsudku, pričom nebolo podané odvolanie či iný opravný prostriedok, z ktorého dôvodu vec nemohla byť predložená nadriadenému súdu, dohodou medzi okresným a krajským súdom o spôsobe rozhodnutia v trestnej veci, únikom informácií z okresného a krajského súdu od 3. októbra 2016 do 4. mája 2017, skutočnosťou, že spis sa nachádzal u znalca, ktorý nebol pribratý do konania, stratou dôvery v spravodlivé rozhodnutie konajúcich súdov, údajnými nepravdivými znaleckými posudkami, vypracovanými MUDr. Križanovou a Mgr. Ťapušíkovou, zadržaním dokladov a dôkazov advokátkou po dohode s vyšetrovateľkou a znalkyňami a jej nezákonným zatknutím a zbavením osobnej slobody. Okresný a krajský súd korektne požiadala o zdôvodnenie, za akým účelom sa spis nachádza na krajskom súde, informácie o spise jej podali osoby, ktoré s vecou nemajú nič spoločné, pričom jej tiež oznámili výsledok ich dohody. Tieto skutočnosti podľa jej názoru dokazujú nezákonný postup okresného a krajského súdu, z ktorého dôvodu považovala za nevyhnutné odňatie a prikázanie veci inému okresnému súdu. Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. z dôležitých dôvodov môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa; o odňatí a prikázaní rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený. Zákonodarca § 23 ods. 1 Tr. por.

výslovne neuvádza, ktoré dôvody pre odňatie veci považuje explicitne za „dôležité“. Pritom rozhodnutie súdu musí byť nielen objektívne, ale takým sa musí aj javiť. Na dôvažok je potrebné uviesť, že za dôležitý dôvod v zmysle citovaného § 23 ods. 1 Tr. por., podľa ustálenej súdnej praxe treba považovať aj zistenie takých konkrétnych skutočností, ktoré vzhľadom na svoju závažnosť môžu opodstatňovať vznik pochybností verejnosti alebo strán o nezaujatosti príslušného súdu a o tom, či vec bude nestranná a nezaujato rozhodnutá. V prípade zistenia okolností takéhoto charakteru, a to aj bez ohľadu na prípadné zistenie, že nie všetci sudcovia tohto súdu sú vylúčení z vykonávania úkonov trestného konania (napr. sa sami necítia byť zaujatými), treba v záujme dosiahnutia účelu trestného konania vylúčiť možnosť vzniku takých pochybností. Najvyšší súd na podklade návrhu poškodenej preskúmal v zmysle § 23 ods. 1 Tr. por. spis a dôvody na odňatie a prikázanie veci inému súdu a zistil, že návrh nie je opodstatnený. Súčasťou spisu je aj vyjadrenie sudcov Okresného súdu Nitra a Krajského súdu v Nitre k podaniu navrhovateľky. Necítia sa byť zaujatí, resp. navrhovateľka nepoznájú (č. l. 1506 - 1512, 1517 - 1536). Podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústavy“) nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Účelom práva priznaného podľa tohto ustanovenia je zabezpečiť občanovi, aby ochranu jeho práv poskytol sudca ako predstaviteľ tej zložky súdnej moci, ktorá má právomoc o veci konať a aby ochranu práva v rámci súdnej moci poskytol sudca zo súdu, ktorý je vecne a miestne príslušný. Za zákonného sudcu treba pokladať sudcu určeného v súlade s rozvrhom práce. Ide o významnú ústavnú zásadu, ktorú treba dôsledne zachovávať, to znamená brať ju do úvahy aj pri rozhodovaní o návrhoch na odňatie a prikázanie veci v zmysle § 23 ods. 1 Tr. por. Základné princípy nezávislosti súdnictva vyjadrené v čl. 141 Ústavy znamenajú, že súdne konania a rozhodnutia majú byť nielen objektívne a nestranné, ale objektívnymi a nestrannými sa majú javiť aj navonok. Podľa § 31 ods. 1 Tr. por. z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca, prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník, asistent prokurátora a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní. Namietaná zaujatosť sudcov Okresného súdu Nitra a Krajského súdu v Nitre bola vyvrátená písomným vyhlásením členov konajúceho senátu, ako aj všetkých ďalších sudcov okresného a krajského súdu, ktorí sa necítia byť zaujatí voči poškodenej a ani k veci nemajú vzťah. Návrh nekonkretizuje skutočnosti, pre ktoré by mal byť konajúci senát, resp. ostatní sudcovia okresného alebo krajského súdu vylúčení. Najvyšší súd podotýka, že procesný postup súdu, resp. orgánov činných v trestnom konaní v zmysle § 32 ods. 6 Tr. por. nemôže byť predmetom preskúmania v rámci námietky zaujatosti. Poškodená namietala postup okresného, ako aj krajského súdu, z ktorého dôvodu nadriadený súd podanie posúdil ako návrh na delegáciu veci podľa § 23 ods. 1 Tr. por. Prokurátor Krajskej prokuratúry v Nitre 11. novembra 2011 podal na Okresný súd Nitra obžalobu, č. k. Kv 95/2007 - 245 na C. T., ktorý mal spáchať skutok právne kvalifikovaný ako obzvlášť závažný zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 1, 3 Tr. zák. Podľa skutkových zistení obžaloby obvinený poškodenej W. I. spôsobil ťažkú ujmu na zdraví, pričom táto bola následkom viacerých zranení hospitalizovaná v Nemocnici s poliklinikou v Nových Zámkoch od 31. mája do 9. júna 2006 a ďalej jej liečenie a práceneschopnosť trvali do 30. júna 2006. V prvom rade považuje delegačný súd za potrebné zdôrazniť, že nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 7. marca 2018, sp. zn. I. ÚS 563/2017, bolo konštatované porušenie základného práva poškodenej na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy a právo na pojednanie v primeranej lehote v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. 21 T 134/2011 a poškodenej bolo priznané finančné zadosťučinenie vo výške 2.000,- eur. V náleze ústavný súd konštatoval neefektívnu činnosť a nesústredený postup predsedu senátu v predmetnej trestnej veci (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04). Konanie pred prvostupňovým súdom hodnotil ako fakticky zložitejšie z dôvodu potreby vykonania znaleckého dokazovania viacerými znaleckými posudkami za účasti viacerých znalcov. Zdôraznil, že aj sťažovateľka ako poškodená svojím konaním prispela k doterajšej dĺžke namietaného konania, pretože na hlavnom pojednávaní 28. januára 2013 trvala na prítomnosti všetkých znalcov na výsluchu obžalovaného, z ktorého dôvodu súd pojednávanie odročil, taktiež pojednávanie 15. apríla 2013 bolo odročené z dôvodu jej žiadosti, aby na výsluchoch obžalovaného či svedkov boli prítomní všetci znalci, ktorí v trestnom konaní vypracovali znalecký posudok, rovnako takáto požiadavka navrhovateľky bola dôvodom odročenia pojednávaní 23. septembra 2013 a 26. mája 2014, 7. júla 2014 a 5. októbra 2015. Ústavný súd v tejto súvislosti

vyslovil názor, že sťažovateľka nesie spoluzodpovednosť za odročenie šiestich hlavných pojednávanií, ktoré sa bez jej námietok mohli uskutočniť. Na druhej strane sa podľa zistení ústavného súdu neefektívna a nesústredená činnosť súdu prejavovala najmä častým odročovaním nariadených hlavných pojednávanií bez prerokovania vecí. Okresnému súdu vytkol časté akceptovanie aj nedôvodných námietok poškodenej, súvisiacich s potrebou prítomnosti všetkých znalcov, resp. svedkov, pre ktoré pojednávanie odročil. Samotný fakt, že v trestnej veci bolo nariadených 22 hlavných pojednávanií bez reálneho otvorenia hlavného pojednávania svedčí o nesústredenej a nesprávnej činnosti okresného súdu, spôsobujúcej prieťahy v konaní. Trestné konanie pred okresným súdom trvajúce šesť rokov bez otvorenia hlavného pojednávania považoval za ústavne neakceptovateľné. V súvislosti s delegačnými námietkami poškodenej, založenými na názore, že sa trestný spis mal bezdôvodne od 3. októbra 2016 do 4. mája 2017 nachádzať na krajskom súde najvyšší súd taktiež poukazuje aj na zistenia ústavného súdu. Z trestného spisu vyplýva, že okresný súd na 3. októbra 2016 nariadil hlavné pojednávanie, na ktorom bol prítomný aj obvinený C. T., tento sa však vyjadril, že trvá na prítomnosti obhajkyne, čerpajúcej dovolenku. Nevypracovanie znaleckého posudku, neprítomnosť prísediaceho a obhajkyne súd považoval za prekážku v konaní. Následne bolo vyhlásené uznesenie podľa § 277 ods. 1 Tr. por. a súd hlavné pojednávanie odročil na neurčito za účelom vypracovania znaleckého posudku. Okresný súd totiž uznesením z 13. októbra 2015 pribral do konania znalkyňu z odboru klinická psychológia, Mgr. Ľapušíkovú, proti ktorému obvinený podaním z 30. januára 2016 podal sťažnosť, ktorú následne vzal späť. Uznesením z 1. februára 2016 vzal prvostupňový súd späťvzatie sťažnosti na vedomie, napriek tomu však uznesením z 2. februára 2016 zrušil uznesenie z 13. októbra 2015, ktorým pribral do konania Mgr. Ľapušíkovú a pribral do konania znalca PhDr. Róberta Mathé, PhD. Uznesenie o pribratí napadli sťažnosťami poškodená a obvinený. Po opakovanom vrátení spisu, sp. zn. 21 T 134/2011, ako predčasne predloženého krajským súdom napokon sťažnostný súd uznesením z 31. marca 2016, č. k. 4 Tos 33/2016 - 1368, uznesenie z 2. februára 2016 zrušil a sťažnosť poškodenej zamietol, ako podanú neoprávnenou osobou. Zrušenie uznesenia odôvodnil neexistenciou dôvodu na zrušenie uznesenia o pribratí znalkyne Mgr. Ľapušíkovej z 13. októbra 2015 a pribratí ďalšieho znalca do konania, pretože späťvzatím sťažnosti proti uzneseniu z 13. októbra 2015 obvineným, rozhodnutie nadobudlo 1. februára 2016 právoplatnosť. Napriek zrušeniu ustanovenia znalca PhDr. Róberta Mathé, PhD., bol po odročení hlavného pojednávania 3. októbra 2016 spis nesprávne zaslaný tomuto znalcovi (č. l. 1400) a následne krajskému súdu, ktorý listom z 20. apríla 2017, sp. zn. 4 Tos 33/2016, vec vrátil prvostupňovému súdu. Pokynom zákonného sudcu okresného súdu zo 4. mája 2017 bol spis v nadväznosti na uznesenie krajského súdu, ktorým rozhodol o zrušení ustanovenia nového znalca, zaslaný znalkyni Mgr. Ľapušíkovej, za účelom vypracovania znaleckého posudku (č. l. 1404). Podľa úradného záznamu z 11. mája 2017 bolo poškodenej W. I. telefonicky oznámené, že spis bol zaslaný znalcovi, z ktorého dôvodu jej nebolo umožnené študovať spis. Skutočnosť, že spis bol predložený znalcovi za účelom vypracovania znaleckého posudku, bola zástupcovi poškodenej oznámená listom predsedu senátu zo 17. mája 2017. Znalkyňa 30. augusta 2017 doručila okresnému súdu znalecký posudok č. 22/2017, zameraný na psychologické posúdenie obžalovaného. S poukazom na uvedené je nepochybné, že v trestnom konaní bola ústavným súdom konštatovaná neprimeraná dĺžka konania okresného súdu, poškodená W. I. však v návrhu neuviedla relevantný dôvod zakladajúci vylúčenie sudcov okresného alebo krajského súdu. Odôvodnenie návrhu na delegáciu veci inému vecne príslušnému súdu založila iba na tvrdení o neodôvodnenom zadržiavaní a štúdiu spisu na krajskom súde a na tvrdení o údajnej existencii dohôd medzi okresným a krajským súdom o spôsobe, akým sa má rozhodnúť v trestnej veci. Je pritom nepochybné, že trestný spis bol krajskému súdu predložený najprv z dôvodu rozhodovania o sťažnosti obvineného a poškodenej proti uzneseniu o pribratí znalkyne z 13. októbra 2015. V namietanom období od 3. októbra 2016 bol spis omylom nesprávne zaslaný znalcovi PhDr. Róberta Mathé, PhD. a následne krajskému súdu. Po vrátení spisu okresnému súdu 20. apríla 2017 bol spis doručovaný ustanovenej znalkyni Mgr. Ľapušíkovej. V súvislosti s namietajúcou argumentáciou poškodenej treba zdôrazniť, že v konaní o návrhu na odňatie a prikázanie veci podľa § 23 ods. 1 Tr. por. nadriadenému súdu neprináleží hodnotiť pravdivosť záverov znaleckých posudkov, pretože vykonávanie dôkazov a ich hodnotenie bude predmetom ďalšieho konania v procese dokazovania a rozhodovania vo veci samej. Najvyšší súd konštatuje, že v posudzovanom prípade nie sú dané okolnosti na odňatie veci Okresnému súdu Nitra a Krajskému súdu v Nitre a jej prikázanie inému súdu. Pre vylúčenie všetkých sudcov nestačí vyjadriť len subjektívny dôvod nespokojnosti pre údajne

nepriateľský postoj sudcov a ničím objektívne nepodložené tvrdenie existencie dohôd medzi sudcami konajúcich súdov, ako aj namietanie procesného postupu súdov, bez preukázania ďalších objektívnych skutočností, z ktorých by sa dal vyvodit' záver o reálnej zaujatosti týchto sudcov v danej veci. Najvyšší súd zo spisu nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by naplňali dôležitý dôvod v zmysle § 23 ods. 1 Tr. por. a rezultovala delegáciu veci. Na podklade vyjadreného najvyšší súd návrhu obvineného nevyhoviel a danú trestnú vec Okresnému súdu Nitra a Krajskému súdu v Nitre neodňal.

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.